

SECUNDAIRE SCHOLEN VAN DE ZUSTERS VAN BERLAAR

CHRISTELIJK OPVOEDINGSPROJECT

“Hart van God op aarde zijn ...”

Directies en personeelsleden in onze vijf instituten zijn anno 2001 erfgenamen van de ruim 155 jaren doorleefde traditie van de *Zusters van het Heilig Hart van Maria van Berlaar*.

Vandaag willen wij, in respect voor de stichters, onderwijs verschaffen aan jongeren van nu. We stellen ons de vraag: wat is voor de komende tijd het opvoedingsideaal voor christelijk secundair onderwijs in onze scholen?

Vanuit onze christelijke inspiratie en gevoed door het charisma van de stichtende congregatie beogen wij:

- ◆ De bevordering van het unieke van elke leerling, met zijn/haar mogelijkheden én beperktheden.
- ◆ Kwaliteitsvol onderwijs, met geëngageerde en deskundige leerkrachten, in een aangepaste en veilige infrastructuur.
- ◆ Collegialiteit met de vele participanten, als daar zijn: leerkrachten onderling, leerkrachten en ouders, de lokale gemeenschap, de partners van de scholengemeenschap, de inrichtende macht.

Bij het begin van dit derde millennium stoten wij op de grote uitdaging om ons leven als christen te leven én door te geven. Niet meer in grote groepen die zonder meer maatschappelijk aanvaard zijn, maar wel in de tegenstroom.

De verschillende zuster gemeenschappen roepen op om deze uitdaging niet uit de weg te gaan: **beseffen dat de weg naar een leven als christen dwars doorheen onze scholen loopt, en daaraan willen meebouwen – als leraar, als**

administratief medewerker, als opvoeder, als lid van de onderhoudsequipe, als directie.

Nu de vijf instituten alle behoren tot een scholengemeenschap, spreken we de wens uit dat er ook geleerd moge worden van elkaar: in volle respect voor de opvoedingsprojecten van andere scholen, hopen wij dat ook dit project bron en inspiratie mag zijn, waardoor anderen zich aangesproken voelen.

De Zusters van het Provinciaal Bestuur
Mei 2001.

*“Gij moet uw uiterste best doen voor de school,
en dat de kinderen wel worden geleerd
en onderweesen in de christelyke leeringe
tot winst der sielen van de kinderen.”*

Uit het geestelijk testament van Theresia Vermeylen,
Stichteres van de Zusters van Berlaar
(Eerste helft 19de eeuw)

Uit de Constituties ...

Het is goed dat wij leren kennen hoe de eenvoudige levenswijsheid van Theresia Vermeylen in de Constituties van 1980 een frisse en aangepaste verwoording kreeg.

Ziehier de passage tot de zusters die actief zijn in het onderwijs:

*Gij zuster, die dienend aanwezig zijt
in onderwijs en opvoeding,
weet dat gij er nodig zijt,
en dat gij vele mogelijkheden in u draagt
om de jonge mens te helpen
in de verdere ontplooiing
van heel zijn persoon
en in zijn vorming tot volwaardig lid
van de mensengemeenschap.*

*Houd veel van de jongeren
die u worden toevertrouwd.
Tracht in de school een sfeer te scheppen
die getuigt van de evangelische geest
van vrijheid en liefde.
Richt de jonge mensen
die door het doopsel aan God zijn toegewijd,
op de persoon van de bevrijdende
en heiligende Christus.
Wat ook uw taak is,
leg er heel uw hart en heel uw wezen in:
wat gij de jongeren ook bijbrengt als leerinhoud,
als elementen van karaktervorming,
gij geeft tezelfdertijd uw persoonlijkheid door.
Uw geloof en uw gegevenheid
zijn voor hen een uitnodigend teken
om ook op hun beurt apostolisch dienstbaar te zijn.*

*Welke functie gij ook bekleedt,
draag het uwe ertoe bij om van de school*

*een echte mensengemeenschap te maken;
tracht liefdevol en eensgezind samen te werken
met al degenen
die bij het opvoedingswerk betrokken zijn.
Tracht te midden van collega's, ouders en leerlingen,
dienend voor te gaan,
te getuigen van Jezus' zorgende liefde
voor de jonge mensen.*

*Geef bijzondere aandacht
aan de kinderen die arm zijn,
arm op stoffelijk gebied en meer nog,
arm aan genegenheid,
kinderen die geen echte thuis meer hebben,
kleinen wier leven reeds vroeg
door het lijden wordt getekend.
Voor hen moet gij
het **'hart van God'** op aarde zijn
en hen de warmte van het 'thuis-zijn' laten ervaren.*

*Uw hartelijke, persoonlijke contacten
met leerlingen, oud-leerlingen,
en soms ook met hun eigen leefmilieu,
zijn voor hen een lichtpunt en een steun
in de moeilijkheden van het leven.*

*Wees ruim van hart en denken,
beperk uw apostolaat niet tot uw eigen instelling.
Betracht een collegiale samenwerking met andere scholen
en instanties op parochieel, decanaal en diocesaan vlak.*

INHOUDSTAFEL

Opvoedingsproject: *“Hart van God op aarde zijn”*

INLEIDING : vanwege de Zusters van het *Provinciaal Bestuur*

UIT DE CONSTITUTIES

1. SITUERING

2. SITUERING IN DEZE TIJD

3. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

4. PRAKTISCHE AANDACHTSPUNTEN

- kwalitatief hoogstaande leerprocessen
- gevoelsontwikkeling
- gelovige opvoeding

5. WERKSTIJL BINNEN HET OPVOEDINGSGEBEUREN

6. DE MENS BINNEN HET SCHOOLGEBEUREN

- Inrichtende Macht
- Directie
- Personeel
- Leerlingen
- Ouders
- Personeelsbeleid: enkele verwachtingen

7. VAN OPVOEDINGSPROJECT NAAR SCHOOLWERKPLAN

ADRESSEN EN INFORMATIE

BIBLIOGRAFIE

1. SITUERING

De Congregatie van de *Zusters van het Heilig Hart van Maria* werd officieel opgericht op 14 maart 1845 en had o.m. als doel op een christelijk geïnspireerde wijze onderwijs en opvoeding te verschaffen aan kinderen en jonge mensen.

Zo werden op vele plaatsen in het Vlaamse land – en meer bepaald in de bisdommen Antwerpen, Hasselt en Mechelen-Brussel scholen opgericht door de zusters. In 1990 waren de zusters op de een of andere manier betrokken bij de werking van 37 scholen, thans bij 8 basisscholen en 5 instituten voor secundair onderwijs.

Toch blijft, ook in een tijd waarin nog weinig religieuzen actief zijn als leerkracht, het onderwijs een belangrijk apostolaatsterrein van de Congregatie. In vele aspecten blijft de verbondenheid met de scholen groot:

- zusters van de plaatselijke gemeenschap waar de school gevestigd is, verrichten veel dienstwerk door hun aanwezigheid en gratuite hulp;
- in de inrichtende machten van de scholen zijn zusters en leken gezamenlijk actief in het bestuur;
- het Economaat helpt de scholen met veel logistieke steun inzake verbouwingen, verzekeringen en contracten allerhande;
- het Algemeen Kapittel van 1996 koos voor een onderwijscoördinator die, in opdracht van de Congregatie, de scholen van nabij volgt. Op deze wijze blijft de verbondenheid tussen Congregatie en scholen wezenlijk sterk verankerd.

De Congregatie koos daarbij enerzijds voor een centrale logistieke ondersteuning via het economaat, de onderwijscoördinator en de diensten van het Provinciaal Bestuur, en anderzijds voor plaatselijke VZW-inrichtende machten om het draagvlak van de school binnen de plaatselijke gemeenschap voldoende volume te geven.

Op al deze elementen wordt later teruggekomen (zie: “*De mens binnen het schoolgebeuren*”, p. ... e.v.).

Wie zich in de wording van de Congregatie en het onderwijsgebeuren wil verdiepen, verwijzen we naar het gedenkboek “*150 jaar zusters van het Heilig Hart van Maria van Berlaar*” – zie de gegevens bij de bronvermelding.

2.SITUERING IN DEZE TIJD

Kinderen en jongeren onderwijzen en opvoeden in het begin van het 3de millennium, is een hele opdracht. Talrijk en overbekend zijn de analyses van ons tijdskader: wij leven in een postmoderne samenleving, het individualisme viert hoogtij, in het rijke Westen blijven we in schril contrast staan tot het verarmd en ondervoed Zuiden. Van solidariteit is nauwelijks sprake. Allerlei splintergroepen verhogen het gevaar in de samenleving. Oude waarden als huwelijk, gezin, roeping en naastenliefde staan op de helling of worden zonder meer onderuit gehaald. Milieucatastrofes hangen ons dreigend boven het hoofd. Is de jonge mens zoekend, dan vindt hij zijn antwoord liefst dadelijk met een klik op de knop: via *internet* krijgt hij de hele wereld op zijn scherm. De economie dient slaafs deze wetten van “globalisering” te volgen.

Godsdienst en godsgeloof is al lang geen evidentie meer: pluralisme is het toverwoord van de tijd aan het worden, de grote stromen migranten brengen andere godsdiensten in de westerse wereld. Niet de pluriformiteit als dusdanig is daarbij een probleem, wel is het zo dat een opgedrongen pluralisme de eigenheid zou ondergraven.

Tegenover het sterke individualisme en verlangen naar het materiële zijn christenen in de tegenstroom terechtgekomen. Dit is allicht geen slechte zaak, want ... is daar niet hun oorspronkelijke plaats...?

Maar, het opvoedingswerk is hierdoor uiteraard niet makkelijker geworden en zal in het teken van de **dialog** moeten staan. Opvoeden zou hoe langer hoe meer moeten betekenen: **leren dialogeren met de ons omringende**

werkelijkheid: de natuur, de cultuur, de andere wereldgodsdiensten, het heden, het verleden, de gerichtheid op de toekomst.

Vele jongeren lijden onder een soort bestaansleegte. Het is dan ook zo dat wij in de huidige samenleving geen algemeen aanvaard mensbeeld meer hebben.

Daarom is het belangrijk dat wij in dit pedagogisch klimaat, dat sterk gekenmerkt is door verandering, vernieuwing en crisis, vragen durven stellen over de mens. Waar willen wij naartoe met de opvoeding? Wat maakt de mens gelukkig? Zien wij dat een nieuw persoonlijkheidsmodel veld wint?

Naast plaats voor individuele zelfontplooiing wordt stilaan meer nadruk gelegd op **de relatie van persoon tot persoon, met aandacht voor individuele vrijheid en verantwoordelijkheidszin**. Elkaar in relatie zien wil zeggen elkaar wederkerig zien als persoon. Meteen licht een nieuwe vorm van vrijheid op: wij erkennen in het gelaat van de ander de vraag: *wie ben ik voor jou? – aanvaard je me? – heeft het enig belang dat ik er ben?*

3.ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VAN DIT OPVOEDINGSPROJECT

Doorheen de opvoeding moeten de jongeren stap voor stap leren wat hun eigen leven tot vervulling kan brengen, de arbeid die zij willen verrichten, de manier waarop zij uiting kunnen geven aan hun creativiteit, de wijze waarop zij persoonlijke relaties willen opbouwen, datgene of diegene bij wie zij zich geborgen weten.

Bij hun zoeken naar de uiteindelijke zin van het bestaan en naar fundamentele geborgenheid dienen zij gesteund te worden. Ook jongeren die gelovig (op zoek) zijn verdienen steun en begeleiding.

Hierbij dient er rekening gehouden te worden met het feit dat binnen de eigentijdse gevoeligheden in de opvoeding **het probleem van de vrijheid een kernprobleem** is geworden. Al te snel verzetten jongeren zich tegen wat ze indoctrinatie en manipulatie noemen. Bij nader onderzoek blijkt dat onder de term “vrijheid” vaak veel onvrijheid schuilgaat!

Opvoeders zullen jongeren moeten **helpen om tot vrijheid te komen** en niet te blijven hangen in een onmiddellijke behoeftebevrediging, om vanuit een christelijke inspiratie het eigen geweten te vormen, om zelfstandigheid te verwerven en verantwoordelijkheid te dragen in een sterk veranderende wereld.

Wij zouden het ook nog anders kunnen formuleren. Het opvoedingswerk moet **jongeren leren om met zichzelf in vrede te leven, relaties te leggen met**

anderen en zich verantwoordelijk te weten voor de maatschappij veraf en dichtbij. Hierbij is het belangrijk de groeiende behoefte aan zelfstandigheid te ondersteunen en te leiden.

Elke opvoeding zal er tevens op bedacht zijn een respectvolle houding voor mensen en dingen aan te leren, een houding die zich vertaalt in dienstbaarheid en aandacht, in dialoog en solidariteit, in tederheid en geduld. Uiteindelijk zal dergelijke houding de basis vormen voor reële liefdesbekwaamheid en waarachtige, rijpe menselijkheid.

Bovendien zullen jongeren gevoelig gemaakt worden voor wat er leeft in de maatschappij om een eigen positief kritische houding aan te nemen tegenover een doorgedreven egocentrisme.

Coherentie tussen de belangrijkste doelstellingen van de opvoeding en de concrete levenshouding van de opvoeder is daarbij wel een noodzakelijke voorwaarde.

Doorheen dit alles willen wij de jongeren laten ervaren dat de vraag naar zinvolheid van het leven een gelukkig makend antwoord kan krijgen in de Blijde Boodschap van Christus, nl. dat ieder mens de opdracht heeft om lief te hebben en dat ieder mensenleven in liefde geborgen is in Gods mysterie.

4. PRAKTISCHE AANDACHTSPUNTEN

Wij willen ernaar streven onze leerlingen te begeleiden naar een zo ruim mogelijke zelfontplooiing en een evenwichtige menselijke groei.

Het volgende hebben wij daarbij voor ogen:

A. KWALITATIEF HOOGSTAANDE LEERPROCESSEN

- Het niveau aanpassen aan de onderwijsvormen en de verschillende richtingen.
- Bijzondere aandacht besteden aan het bevragen en verwerken van informatie, hierbij inbegrepen het leren gebruiken van de moderne “Informatie- en communicatietechnologie” (ICT).
- Gebruik maken van eigentijdse werkvormen, instrumenten en technieken.
- Aandacht geven aan cultuuroverdracht en -beleving, door het stimuleren van kunst en cultuur in al zijn vormen.
- Jongeren gevoelig maken voor en stimuleren tot lichamelijke opvoeding en sport.
- Vakoverschrijdend leren werken, met speciale aandacht voor de vakoverschrijdende eindtermen (leren leren – sociale vaardigheden – opvoeden tot burgerzin – gezondheidseducatie – milieu-educatie).
- Jongeren belangstelling bijbrengen voor historische achtergronden.
- IJver en werkkraft stimuleren en het belang van een goede opleiding belichten.
- Leerlingen brengen tot zelfstandig werken, bij leerkrachten de zelfstandigheidsdidactiek bevorderen.

B. EVENWICHTIGE GEVOELSONTWIKKELING EN BESEF VAN WAARDEN

- Neiging tot grijpen en overheersen, helpen ombuigen tot openstaan voor en samen zoeken naar ...
- Ik-gerichtheid verruimen tot gerichtheid op algemeen welzijn of individuele zorg en bezorgdheid aanscherpen tot humane sensibiliteit en zin voor gerechtigheid.
- Oppervlakkigheid (“zap-cultuur”) ombuigen tot het leren dieper ingaan op wat jongeren in het leven tegenkomen.
- Openheid en verdraagzaamheid leren voor andere culturen, godsdiensten en levensvisies.
- Evenwicht leren aanvoelen tussen ernst en relativering.
- Schoonheidsgevoelen vormen.
- Bewondering en verwondering een plaats geven in de dingen van elke dag.
- Relatiebekwaamheid bevorderen door groeiend inzicht in het menselijk handelen en bewuste aandacht voor de verwachtingen van de ander.
- Uitnodigen tot persoonlijke inzet en toewijding.

C. GELOVIGE OPVOEDING

“Voor het christelijk geloof heeft het heersende pluralisme verreikende gevolgen. Het geloof is bij uitstek een duiding van het bestaan. Precies deze duiding wordt vandaag naar het rijk van de relativiteit verwezen en in een aantal gevallen ook met een zeker cynisme bejegend. Op die manier verliest het geloof aan kracht, en heeft het zelfs de neiging zich terug te trekken in de private levenssfeer. Het geloof dreigt zijn relatie tot de wereld en daardoor zijn wezen zelf te verliezen. Een geloof dat niet in de wereld is, verliest immers zijn kracht. In de zaak van het katholiek opvoedingsproject staat men voor een zelfde gevaar: de verleiding zou kunnen bestaan het katholieke van dit opvoedingsproject ofwel op te geven, ofwel louter op rekening van de godsdienstlessen of de schoolpastoraal te schuiven. De katholieke school moet echter als school de katholiciteit proberen te realiseren, anders laat ze haar eigen project en haar bestaansreden los. Zij mag haar wereld, nl. het opvoedingsgebeuren, niet losmaken van het christelijk geloof, anders ontkoppelt zij zich van haar fundamentele culturele dynamiek.” (S. De Bleeckere e.a. pp. 108 – 109 – zie bibliografie)

Uitgaande van deze tekst nodigen wij uit tot volgende aandachtspunten:

- ◆ Medewerking aan het christelijk geïnspireerd project, met respect voor de christelijke identiteit van de school.
- ◆ Steunen van een pastoraal actieve groep, die “gist in het deeg” wil zijn op school en die op de steun van collega’s kan rekenen.
- ◆ Het samen zoeken naar bezinningsmomenten en actuele vieringen om “samen voor God te staan” en het geloofsleven eigentijds te vertalen.
- ◆ Het durven opkomen voor waarden als belangeloze liefde, geweldloosheid, onthechting, spirituele gelijkheid van alle mensen, de opdracht tot en de kans op vergiffenis; leerlingen regelmatig en occasioneel oproepen tot aandacht voor de diepere dingen in het leven.
- ◆ Bijzondere aandacht hebben voor menselijke nood aan bevestiging, waardering, bemoediging, vertrouwen en hoop.

5. WERKSTIJL BINNEN HET OPVOEDINGSGEBEUREN

□ Gezamenlijke inzet voor een open en hartelijk schoolklimaat.

- Onderlinge relaties gedragen door bevestiging, verbondenheid en eenvoud.
- Bijzondere aandacht voor de zwakkeren op de verschillende vlakken van het menselijk bestaan.
- Grote bereidheid tot gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid in onderling overleg.

6. DE MENS BINNEN HET SCHOOLGEBEUREN...

De verwezenlijking van de vele opdrachten geschetst in de vorige paragrafen, ligt in de handen van vele mensen.

We overlopen de verschillende participanten:

6.1. De Inrichtende macht

- De huidige inrichtende machten bestaan uit zusters en leken die samen de school besturen: samen met de onderwijscoördinator zorgen de zusters voor de noodzakelijke band met de Congregatie. De niet-religieuze medewerkers verzekeren een voldoende draagvlak van de school in de plaatselijke gemeenschap.
- De leden worden niet enkel gekozen op basis van bekwaamheid, maar evenzeer op basis van christelijk geïnspireerd engagement.
- De inrichtende macht bepaalt en verwoordt de grondbeleidslijnen; zij is hierbij steeds in directe voeling met de directies, met wie zij veelvuldig contacten legt.
- De inrichtende macht vervult een zo positief mogelijke rol binnen de structuur van de scholengemeenschappen. “Eenheid in verscheidenheid” is daarbij het motto: binnen de gezamenlijke bekommernis voor het katholiek secundair onderwijs, heeft de school haar eigen herkenbaar gelaat.
- Bij aanwerving van personeelsleden houdt zij rekening met de wettelijke verplichtingen en met het opvoedingsproject van de school.
- Bij grote aanpassings- en verbouwingswerken staan inrichtende macht en directie in hechte verbinding met het Economaat van de Congregatie om een zo coherent mogelijk beleid op dit vlak te kunnen voeren.

6.2. De directie

- De belangrijkste taken van de directie zijn: *bezielen, inspireren, motiveren en coördineren*.
- De directie delegeert het administratief en materieel werk, maar behoudt de supervisie.
- Binnen de grote verantwoordelijkheid van het beheer van financiën zal de directie steeds oordeelkundig omspringen met de beschikbare middelen en hierover in nauw contact staan met de beheerraad. In de aanschaf van (duurzame) materialen allerhande zal men oog hebben voor degelijkheid, schoonheid én bescheidenheid tegelijk.
- De directie besteedt veel aandacht aan contacten met leerlingen, leraars en ouders, kortom aan een ruime inspraak- en overlegcultuur. Met name verwijzen we hier naar: *Participatieraad, Lokaal Overlegcomité, Oudercomité, Schoolraad* en alle officiële en informele raden.
- Zij waakt erover dat afspraken worden nagekomen en eenieder het nodige respect opbrengt voor het werk en de persoon van de ander.
- Zij begeleidt nieuwe leerkrachten.
- Zij voert een efficiënt communicatiebeleid.
- Zij grijpt zelf kansen tot bijscholing aan en stimuleert ertoe.
- De schoolleiding bestaat uit twee directieleden (directeur en adjunct-directeur of directeur Middenschool en directeur Bovenbouw): zij werken zoveel als mogelijk met elkaar samen in een open sfeer. Ook binnen het college van directeurs van de scholengemeenschappen stellen zij zich zo loyaal mogelijk op. Daar waar een Basisschool in het geheel betrokken is, is ook een positieve samenwerking met dit niveau vereist.
- Kortom: **de directie is de spilfiguur van het hele schoolgebeuren!**

6.3. Het personeel

- Van ieder leraar wordt verondersteld dat hij/zij beschikt over vakdeskundigheid, die zich vertaalt in het hanteren van eigentijdse didactiek.
- Bovendien wordt verwacht dat de leraar een opvoeder is, die bewust meewerkt aan de menselijke ontplooiing van de jongeren en die hen kan beluisteren maar die ook kan richting geven.
- De leraar wordt uitgenodigd om op een loyale wijze mee te werken aan het christelijk opvoedingsproject van de school. Hierin initiatief nemen verdient te allen tijde aanmoediging.

- Bij evaluatie en rapportering zal de leraar niet enkel oog hebben voor toetsen met cijfers, maar ook voor evolutie in attitudevorming van de jonge mensen én deze positief bekrachtigen.
- Om bij te blijven in deze snel evoluerende wereld, zullen leerkrachten zich regelmatig bijscholen en zo de eigen inzichten verdiepen. Doorgedreven navorming op het vlak van *informatie- en communicatietechnologie (ICT)* is voor elke hedendaagse leerkracht een *must*.
- Uiterst belangrijk is ook de wil tot samenwerken met de andere leden van de school en met vakcollega's van de scholengemeenschap.
- Binnen het klas- en schoolgebeuren zal de opvoeder een aandachtig oog ontwikkelen voor elk systeem van machtsmisbruik en onderdrukking van leerlingen t.o.v. elkaar.
- In heel het didactisch en pedagogisch proces speelt het **voorleven** een uiterst belangrijke rol.

6.4. De leerlingen

- Leerlingen zullen telkens opnieuw uitgenodigd worden om eerbied op te brengen voor ieders eigenheid . Zij mogen zichzelf zijn maar worden wel opgeroepen tot verdraagzaamheid en respect voor ieders levensvisie.
- Ze worden opgeroepen respect te hebben voor het vele materiaal en de infrastructuur waarover ze kunnen beschikken.
- Vermits sommige jongeren het bijzonder moeilijk hebben om binnen de besloten leeftijdsgroep hun eigen identiteit te profileren en uit te bouwen, is het uitermate belangrijk hen te helpen inzien dat **weerbare onafhankelijkheid en ware vrijheid** onmisbaar zijn om te groeien tot volwassen zelfstandigheid.
- Geleidelijk zullen leerlingen het inzicht moeten verwerven dat menselijke vrijheid erin bestaat stilaan eigen mogelijkheden tot vervulling te brengen en zo een eigen bestaan te verwerven in gerichtheid op het algemeen welzijn.
- Daar "**vrijheid**" moeilijk kan losgekoppeld worden van verantwoordelijkheid, zal men leerlingen stimuleren in het op zich nemen van verantwoordelijkheid. Een Leerlingenraad kan, onder impuls van een begeleidende en bezielende leerkracht, hiertoe een uitstekend middel zijn.
- Opvoeden tot "**weerbare vrijheid**" betekent ook helpen zoeken vanuit een uitnodigende "Blijde Boodschap". Daarom zal ook hieraan grote zorg besteed worden. Dialoog speelt daarbij een belangrijke rol.

- Uit zorg voor de kansarmen zullen jongeren ook regelmatig geappelleerd worden tot persoonlijke inzet en solidariteit.

6.5. De ouders

- Vanzelfsprekend zijn ook de ouders nauw betrokken bij het leer- en opvoedingsproces van de school. Directie, leerkrachten alsook het *Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)* waarmee de school samenwerkt, staan klaar om op elke vraag van ouders mee een antwoord te zoeken.
- De ouders zijn vertegenwoordigd in Participatieraad en Oudercomité: zij worden uitgenodigd om expliciet mee te werken aan de realisatie van het opvoedingsproject.
- Het is een opdracht van de school ouders correct en op voldoende wijze te informeren over het opvoedingsproject.
- Van de ouders wordt tevens verwacht dat zij beseffen dat vruchtbare opvoeding steunt op open en eerlijke samenwerking.

6.6. PERSONEELSBELEID anno 2000 in onze scholen ...: enkele verwachtingen

Niet de naam van de school maar de aanwezigheid van echte christenen maakt de scholen christelijk. Al lang is niet meer het aantal christenen van doorslaggevende betekenis, wel hun kwaliteit.

Is er zoiets als een christelijk geïnspireerd personeelsbeleid? Ziehier enkele kanttekeningen...

- Van de inrichtende machten en de directieleden mag zonder meer verwacht worden dat zij openlijk de christelijke grondhouding in de school vooropstellen en bevorderen.
- Directie en medewerkers hebben nood aan wederzijds respect en een loyale houding tegenover elkaar.
- Hopelijk geven veel medewerkers in onze scholen het christelijk ideaal mee gestalte. Van alle medewerkers wordt op zijn minst respect voor de christelijke identiteit verwacht.
- In vacatures en sollicitatiegesprekken moeten specifieke klemtonen gelegd worden:
  - voor alle medewerkers geldt: actieve medewerking aan de verwezenlijking van het opvoedingsproject, met respect voor de christelijke identiteit van de school;

- voor de leidinggevende functies mag het delen en beleven van de christelijke inspiratie een vereiste genoemd worden.
- Het is uiteraard belangrijk en niet meer dan correct dat inrichtende machten en directies bij vacatures de verwachtingen ook duidelijk omschrijven. Dit opvoedingsproject kan daarbij een hulp zijn: het legt immers de band met de stichtende congregatie.

7. VAN OPVOEDINGSPROJECT NAAR SCHOOLWERKPLAN ...

De ideeën en verwachtingen in dit opvoedingsproject verwoord zijn uiteraard onvolledig als visie en geen statisch maar een dynamisch gegeven.

Maar elke school kan ermee aan de slag:

- Deze tekst is ongetwijfeld een bron van inspiratie voor alle leden van inrichtende machten en directies: het vormt **de rode draad in de gezamenlijke missie** die vanuit de Zusters van Berlaar betrouwbaar wordt overgedragen op al hun medewerkers!
- Deze tekst vormt de basis om, samen met de gegevens van de eigen school, een **eigen werkplan op te bouwen** in concrete haalbare projecten, die op vastgestelde tijden evalueerbaar zijn.
- Deze tekst kan mee inspirerend zijn voor de eigen **leefregel of schoolreglement** dat aan de realiteit van dagelijks leren en leven een duidelijke gestalte geeft.

ADRESSEN en INFORMATIE

1. ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

Provinciaal Bestuur van de Zusters van Berlaar
Markt 13 – **2590 BERLAAR**
Tel. 03 – 482.17.80 en Fax 03 – 482.44.47

Economaat van de Zusters van Berlaar
Markt 13 – **2590 BERLAAR**
Tel. 03 – 482.17.80 en Fax 03 – 482.44.47
kempen@zusters-berlaar.be
vandezande@zusters-berlaar.be

Onderwijscoördinatie van de Zusters van Berlaar
Markt 13 – **2590 BERLAAR**
Tel. 03 – 482.17.80 en Fax 03 - 482.44.47
van.deuren@zusters-berlaar.be

2. PUBLICATIE NIEUWSBRIEF

De onderwijscoördinatie geeft tweemaal per jaar een *Nieuwsbrief* uit met een addendum *Boekbesprekingen*. De *Nieuwsbrief* wordt verspreid bij alle leden van Inrichtende Machten, directies en zusters. Voor wat betreft de *Boekbesprekingen* wordt aan de directies gevraagd deze ook ter beschikking te leggen voor het personeel.

3. SCHOLEN en de SCHOLENGEMEENSCHAP waartoe ze behoren

Instituut Sancta Maria
Kardinaal Mercierstraat 10 – **3200 AARSCHOT**
Tel. 016 – 56.61.04 en Fax 016 – 56.29.52
directie@sanctamaria-aarschot.be
<http://sanctamaria-aarschot.be>
Scholengemeenschap Aarschot – Betekom

Instituut Heilig Hart van Maria – Middenschool en Bovenbouw
Markt 24 – **2590 BERLAAR**
Tel. Middenschool 03 - 482.15.50 en Bovenbouw 03 – 482.41.94;

Fax 03 – 482.01.06

middenschool@ihhvm.be

bovenbouw@ihhvm.be

<http://www.ihhvm.be>

Scholengemeenschap Berlaar – Heist-op-den-Berg “Ter Nethe”

Mater Salvatorisinstituut – Middenschool en Bovenbouw

Dorpsstraat 40 – 2950 KAPELLEN

Tel. 03 – 664.23.55 en Fax 03 – 605.30.86

msi@planetinternet.be

<http://come.to/mater.salvatoris>

SG Kapellen-Essen-Kalmthout-Wuustwezel “Noorderkempen”

Sint-Maria-Instituut

Stationstraat 74 – 3910 NEERPELT

Tel. 011 – 64.21.13 en Fax 011 – 64.04.47

info@simneerpelt.be

<http://simneerpelt.be>

SG Neerpelt-Overpelt-Hamont-Lommel “Sint-Willibrord”

Instituut Mariaburcht

Hasseltsedreef 115 – 3512 STEVOORT

Tel. 011 – 31.15.17 en Fax 011 – 31.21.75

m.b.s@skynet.be

<http://users.skynet.be/mariaburcht>

Scholengemeenschap Hasselt-Stevoort-Zonhoven “Sint-Quintinus”

<p style="text-align: center;">MOGE DIT OPVOEDINGSPROJECT VOOR VELEN EEN HULPMIDDEL ZIJN OM TE LEVEN EN TE GROEIEN ALS HOOPVOLLE MENSEN!</p>

Berlaar, mei 2001

BIBLIOGRAFIE

Constituties – Zusters van het Heilig Hart van Maria
Uitgave 1980

Christelijke identiteit: een kwestie van waarden?
Ignace Verhack en Jacques Claes – *Cahiers “voor een dynamische schoolpastoraal - 10”* – Brussel, Licap 1999

Een opvoedingsproject in het spoor van Don Bosco
Werkgroep Salesianen – Tielt, Lannoo 1987

Fundamenten van het onderwijs – Een filosofisch, theologisch en pedagogisch perspectief op het katholiek onderwijs
Sylvain De Bleeckere (red.) – Brussel, Licap 1993

Godsdienst op school in de branding
Herman Lombaerts en Bert Roebben – “*Cahiers voor didactiek – 7*”
Deurne, Wolters 2000

In eenvoud en dienstbaarheid. 1845 – 1995 : 150 jaar Zusters van het Heilig Hart van Maria van Berlaar
Yves Segers e.a. – Berlaar en Leuven (KADOC) 1995

Omzien naar mensen – Opvoedingsproject van de secundaire scholen van de Zusters van Liefde – Kapellen, Patmos/Pelckmans 1990

Opvoedingsproject voor de secundaire scholen van de Zusters van het Heilig Hart van Maria van Berlaar
Uitgave 1992

Samen bouwen aan de scholengemeenschap: op weg naar plaatselijk kerk zijn – Brussel, VVKSO 2000